

Nedostaje im još samo Oscar

■ Prvi put aktuar se pojavio na velikom ekranu 1944. godine, i to u kriminalističkom filmu *Dvostruka obmana* redatelja Billyja Wildera

Piše: Branko Pavlović

Aktuari imaju različite uloge u osiguravajućim društvima, mirovinskim i investicijskim fondovima i drugim institucijama. Koliko je značajan njihov posao, možda govori i činjenica da se pojavljuju u glavnim ili sporednim ulogama u filmovima i serijama. Ova kolumna bit će posvećena filmskim aktuarima.

Prva put aktuar se pojavio na velikom ekranu 1944. godine, i to u kriminalističkom filmu *"Dvostruka obmana"* redatelja Billyja Wildera. Bio je nominiran za čak sedam Oscara, ali nažalost nije osvojio nijedan. Edward Robinson u filmu glumi poznavatelja aktuarske znanosti i statistike koji istražuje ubojstvo osiguranika koji je imao vrijednu policu životnog osiguranja. Od crno-bijelog filma, aktuari su danas stigli do 3D crtanog filma. U filmu *"Zootopola"* iz 2016. godine animirani lik po imenu Jaguar, koji je zapravo mladi tigar, objašnjava svoju želju da postane aktuar. Posljednji igrani film u kojem se pojavljuju aktuari je *"Odrastanje"* iz 2014. godine u kojem lik kojeg tumači Ethan Hawke pohađa edukaciju za aktuarsku licencu i polaže drugu razinu.

Najveći glumac koji je glumio aktuara je trostruki oskarovac Jack Nicholson u filmu *"Gospodin Schmidt"* iz 2002. godine. Film se bavi doživljajima aktuara Warrena Schmidta poslije umirovljenja. Jack Nicholson bio je nominiran za nagradu Oscar i za najbolju ulogu u filmu, ali kipić nije dobio, tako da je natječaj za najslavniju ulogu aktuara još otvoren. U filmu *"Tron"* iz 1982. godine jednu od važnijih uloga igra Ram, kompjutorski aktuarski program iz jedne velike osiguravajuće kompanije, kojeg dočarava glumac Dan Shor.

James Woods glumio je aktuara u filmu iz 1976. godine *"The Billion Dollar Bubble"*. Film se bavi onovremenim velikim skandalom vezanim uz osiguranje i burzu, a spomenuti aktuar mozak je operacije prijekave.

U filmu *"Trinaest razgovora o jednoj stvari"* iz 2001. godine Alan Arkin sjajno je dočarao lik ogorčenog aktuara osiguravajuće tvrtke Gene. Film se bavi pitanjima:

što je to sreća, kako je zadržati ili kako se može izgubiti u jednom trenutku. Radnja se odvija u New Yorku, prožeta je aktuarskim pitanjima o vjerovanju u slučajnost te propituje tezu kako i najmanja gesta može promijeniti tijek nečijeg života.

Aktuari se pojavljuju i u TV serijama. Većina njih nije se prikazivala u nas, ali su dostupne na internetu. Jedna od njih je serija *"Hot in Cleveland"*, priča o tri prijateljice iz Los Angelesa koje igrom slučaja dospiju u Cleveland. U drugoj sezoni serije iz 2011. godine aktuar Joy, kojeg glumi Michael McMillian, objašnjava majci svoj posao aktuara u osiguranju. U četvrtoj sezoni, dvije godine poslije, njegova majka priznaje da i dalje ne razumije čime se on bavi.

Aktuarski posao prikazan je u neobičnom kontekstu i u seriji o suvremenom Sherlocku Holmesu *"Elementary"* iz 2012. godine, u kojoj se profesionalni ubojica zove Aktuar i specijalist je u namještanju ubojstava da izgledaju kao nesretni slučajevi ili prirodna smrt. Britanska TV serija *"The Robinsons"* iz 2005. godine prikazuje aktuara u reosiguranju kojeg glumi Martin Freeman, koji shvaća da njegov posao iz snova ipak nije ono što radi i odlučuje promijeniti profesiju. U seriji *"The Shield"* iz 2002. godine policija ispituje silovatelja koji tvrdi da je po zanimanju aktuar. U seriji *"The Wild Wild West"* iz 1968. godine jedanaesta epizoda četvrte sezone zove se *"Noć pohlepnog aktuara"*. Postoji i crtana serija *"Svemoguća Kim"* iz 2003. godine, u kojoj jedan od likova, Ronov otac, olakšava preseljenje obitelji najprije u Norvešku, a zatim na Mjesec izjavom: "Ja sam aktuar i mogu raditi svugdje gdje se ljudskom životu dodjeljuje novčana vrijednost".

Nije ostalo više mjesta u ovoj kolumni za nabranje aktuara u djelima sedme umjetnosti. Za kraj ne mogu da ne spomenem kazališni mjuzikl *"Volim te zbog"* iz 2016. godine u kojem aktuarka Diana u pjesmi objašnjava pravila za lov na muža koja se temelje na aktuarskim formulama, te poručnika Pelikana, aktuara iz poznate priče Dobri vojak Švejk. ■

